

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest numero 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50 — ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

DE LA NECESSITAT DEL SENGLAR

Ham ha dit que al Congrés no s'hi havia d'anar a fer el tenor, el pallasso ni el senyalar. A mi em sembla molt bé que hom no vagi al Congrés a fer el pallasso ni el tenor. Sobretot després de tants anys de no haver fet altra cosa. Però en un parlament de la República, havent de demanar comptes de tantes injustícies, de tants escarnis, de tants crims, de tants atropells, de tants negocis bruts, no em sembla malament que hom hi faci el senyalar. Danton, en política, no fou altra cosa que un senyalar. I Danton, amb la seva política de senyalar, quan la pàtria estava en perill, salvà la França.

Aquest primer govern de la República, si no altres virtuts, té la de la prudència. És un govern prudent com una mala cosa. Però els fruits d'aquesta prudència no sempre han estat encerts: recordeu la crema dels convents, els fets de Sevilla, la vaga de la Telefònica. És una prudència un xic sospitosa que permet a Largo Caballero ésser al mateix temps ministre i un dels dirigents de la Unió General de Treballadors. És una prudència que, en lloc d'empresonar el general Berenguer, li posa pis. És una prudència que deixa escapar l'ex-rei, Martínez Anido, etc., etc. És una prudència que tendeix massa a la dreta, una prudència que fa pudor de burgès i de capellà. Una prudència, en fi, que no fa cap bé a la República: que, amb el desig de mantenir l'ordre, fomenta el desordre i la inquietud.

Perquè, cal dir-ho francament, noblement: el poble no està content d'aquest Govern provisional de la República. I si no, que hom faci un plebiscit demanant al poble si vol que segueixi actuant aquest govern, aquest govern que només ha fet que parlar — o sigui: fer de tenor —, i que, quan ha obrat, com en el cas de Miquel Maura, ho ha fet d'una manera llastimosa, sembrant el pànic al país. I sols un ministre es salvarà del naufragi: Manuel Azaña, l'únic ministre que ha obrat amb intel·ligència, zel i seny, i d'una manera revolucionària.

Han volgut fer — vui creure que amb la més bona voluntat d'aquest món — una República tranquil·la i reposada; una República a la vainilla; una República apta per a senyoretetes. Però em sembla que s'han equivocat. Els homes de la monarquia, els homes de la dictadura no mereixen un règim en el qual hi viuen tan bé, un règim que sembla fet per a ells i no per als veritables republicans. I em sembla que no volen recordar-se que la primera República caigué per feblesa, per anèmia, perquè l'animava.

com ara a aquesta, un esperit mesquí d'oficina, d'ordenança, de reglament.

Per això ha dit Angel Samblancat que aniria al Congrés a fer de senyalar. I, immediatament, l'ambient de prudència capellanesca que ha creat aquesta República burgesa — aquesta República que tanta energia té contra els obrers i que en té tan poca contra els monàrquics que assassinaven i robaven el poble — s'ha escandalitzat. La Premsa ha comentat desfavorablement les paraules de Samblancat. "Crisol" — diari que fins fa poc tenia un to d'intelligent comprensió, però que també esdevé unitarista i ministerial — les ha qualificat d'insensateses.

I Angel Samblancat mereix més respecte. Angel Samblancat, més que cap dels que

avui ocupen el govern, ha treballat per la República. No s'ha venut mai, mai no s'ha passat a l'enemic, ha viscut més anys emprisonat que lliure, ha fet oir la seva veu en mítings i conferències, quan tothom emmudia, quan hi havia més perill, quan tothom temia la dictadura o es venia a la dictadura. Molts dels republicans d'avui, dels que parlen de prudència, de seny, de tranquil·litat i bons aliments, dels que ocupen els millors llocs — llocs que no mereixen, llocs des dels quals s'executen amb negligència el poble, o el traïxen d'una manera vil —, procedeixen de la dictadura. I Samblancat procedeix de la República, quan la República sols podia viure en els cors d'uns quants il·luminats, perquè els altres, els pràctics, els que avui se n'aprofiten, la bandeja-

ven de tot arreu i, als peus del rei cretí, la titllaven d'indecorosa i ordinària.

S'equivoquen tots aquests periodistes analfabets, tots aquests polítics de cultura nulla, si creuen que Samblancat és un enervat, un pertorbador, un inoportú que sols serveix per a fer el senyalar. Samblancat és un home de crit, de carrer, però és també un home d'estudi, un home de llibres, un home d'una cultura formidable. Samblancat és — i l'amistat no em lleva el coneixement, perquè jo estimo la veritat per damunt de tot — una de les més altes i nobles mentalitats que la República ha portat al Parlament.

I és, a la vegada, un home que no hi durà concupiscències, baixos apetits materials, negocis bruts, un home honrat. I ja és hora que els homes honrats entrin al Parlament.

Jo hauria volgut que Angel Samblancat no s'hagués vist en la necessitat d'anar-hi a fer el senyalar. Jo creia, en advenir la República, que no hi hauria necessitat de fer el senyalar. Però el Parlament de la República és una cosa massa burgesa, massa tèrbola, massa reaccionària i uns quants senyalar — de la cultura i l'honradesa d'Angel Samblancat — hi fan molta falta.

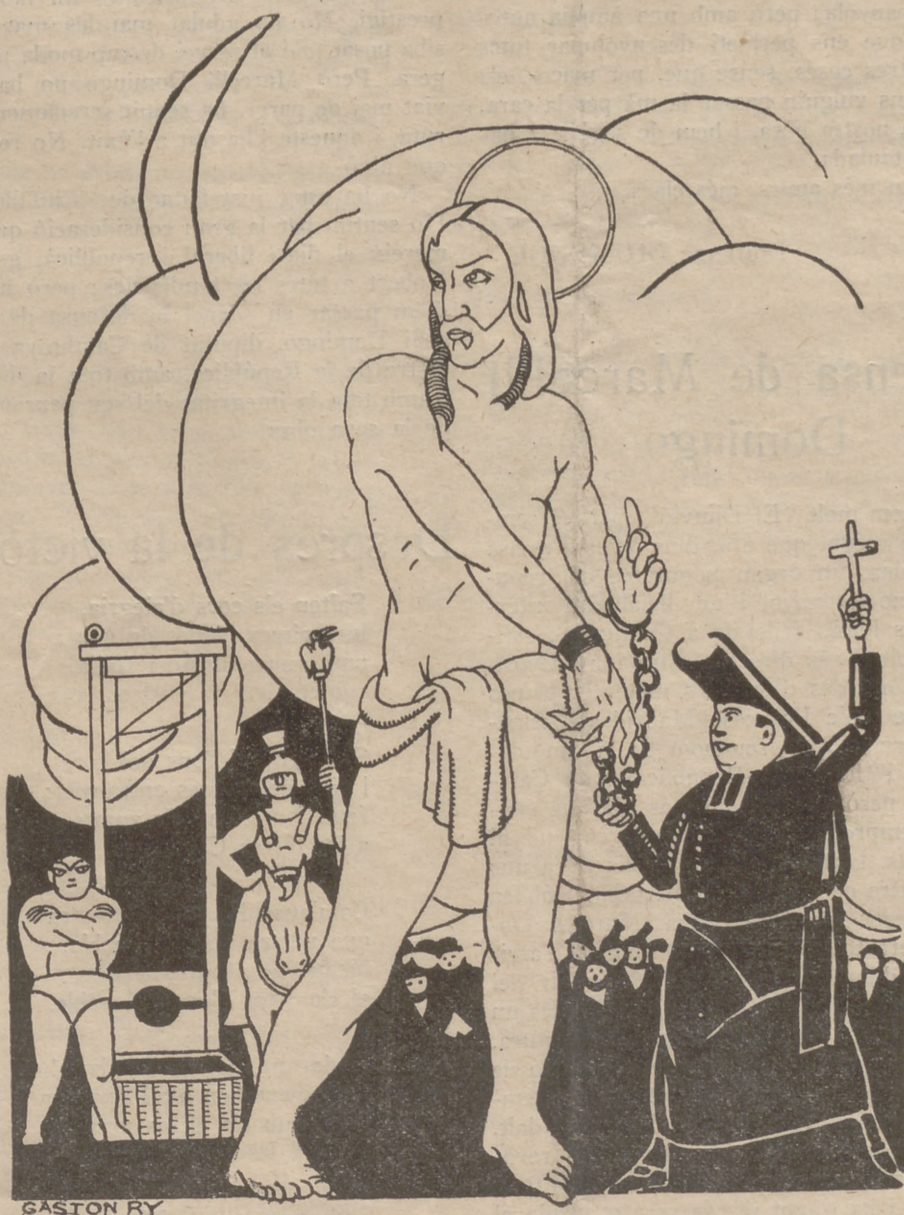
Altrament, sempre valdrà més fer-hi el senyalar que fer-hi el bé.

Lluís CAPDEVILA

Unes paraules admirables i plenes de seny

Azorin, el mestre admirable, ha publicat un article del qual en treiem el següent paràgraf, que creiem, en aquest moment, d'una gran força, d'una gran actualitat. I perquè se'n despreni una lliçó:

"En el poder hay gentes frívolas e inconscientes que están como si en la poltrona ministerial o el alto cargo hubieran de permanecer toda la vida. Tienen desdén e ingratitud para sus antiguos amigos; tratan con dureza y crueldad a los adversarios. Y un día todo se viene abajo: lo que había de terminar ha terminado. Y, al pasar por la calle, el antiguo amigo mira con indiferencia a quien le desdénaba, y el adversario, desde el puesto que antes ocupaba el que le combatía, le combate ahora a él con la misma crueldad".

GASTON RRY

— En veritat us dic que si tornés a la terra serien els meus deixebles els que em tornarien a sacrificar.

Cada dia més malament

La precipitació amb què els esdeveniments van succeir-se després del 12 i el 14 d'abril no donà temps a triar els homes que havien d'ocupar i exercir els càrrecs públics.

Impossibilitada la República de fer la selecció per la urgència de la necessitat, es va haver d'acceptar a qui es presentava, en comptes d'anar a cercar els que convenia.

I, és clar, no es va oferir de moment més que el pitjor de cada casa i el rebuig de la societat dels partits.

Amb aquests elements tèrbols es van cobrir Alcaldies, Diputacions, Governos civils, etc.

Ara no hi ha res més — varem pensar tots —; després ja es garbellarà aquesta barreja i es separarà el gra de la palla.

Efectivament, la garbellada ja està feta.

El que passa és que en lloc de quedar-nos amb el gra, hem deixat de banda aquest, i ens hem quedat amb la palla.

Es dolorós constatar-ho, però el cert és que així s'ha fet la selecció. Som amics de la República, però més encara ho som de la veritat.

I és per no enganyar els republicans perquè diem que, si les autoritats anomenades a corre-cuita el 14 d'abril eren francament dolentes, les que han substituït a aquestes encara són pitjors.

Sistemàticament observem que hom designa per les funcions més delicades homes que no són republicans més que de nom, o que ho són només de fa quatre dies i que cap garantia de serietat, de capacitat o d'amor al nou règim ofereixen a l'opinió.

Camí errat és el que seguim.

I no diem res dels que han obtingut una acta, una vara o un bastó de borles sense altre títol que ésser els criats fidels d'un prohóm.

Això no és més que caciquisme. Caciquisme tan repugnant com el dels monàrquics i que va fent arribar el poble a la conclusió que ací, després del 14 d'abril, han canviat els noms, però han quedat igual les coses.

La nostra hora

Es la nostra hora. Catalunya viu la seva hora solemne. Ha estat lliurat l'Estatut que ha de retornar-nos la llibertat perduda el dia 11 de setembre del 1714, i estem a punt d'assaborir les tres corpendores paraules de Macià: JA SOM LLIURES! D'ací poc temps, dies potser, serà discutida la nostra petició davant les Corts de la República, i no cal pensar pas que en vingui una negativa. Si així fos, el mateix Govern hauria de dimitir, per tal com, presentant-ho com a ponència seva, s'ha d'aprovar. És un compromís tret entre persones; i les persones, si ho són, han de complir les paraules que donen, siguin quins siguin els resultats. Malgrat que dins d'aquest Govern hi hagi homes que els sàpiga molt de greu donar-nos quelcom, malgrat que algun d'ells ens miri sempre de cua d'ull per la sola desgràcia d'ésser catalans, si varen comprometre's, han de deixar a part les seves rancúnies personals i rosegar-se els punys.

Però cal que no ens adormim massa, amics. La maniobra dels pertorbadors de l'ordre — que en aquest cas són els enemics de Catalunya — ens ha de fer estar a l'aguait de qualsevol cosa que pugui passar.

Hem de recordar que, mentre va parlar-se de la redacció de l'Estatut, quan el seu text massa benèvol va ésser conegut per tota la resta de la Península, en aquells dies que tothom semblava estar al costat nostre, hom no deia ni piu. Però tot vingué després del dos d'agost; el referèndum popular va fer sortir de polleguera a tothom. L'Estatut era el mateix, l'articulat no havia variat, Catalunya demanava exactament lo de quinze dies endarrera; i, responent a una consigna, arreu sortien crítiques, vexacions per tot lo nostre, i algun Ministre es permetia fer el valent i la bugadera davant dels periodistes. No hem d'oblidar-ho, amics.

Es la nostra hora, i hem de dir, amb tota la força dels nostres pulmons: O ARA O MAI! Catalunya vol la seva llibertat; i, com els homes de l'Esquerra, diem que si no se'ns atorga, ens la prendrem. Cal estar alerta, i no hem d'ésser massa babaus i aronçar-nos d'espalles quan algú deixi anar alguna paraula barroera. A la seva descorresia i el seu gallejar, hem de correspondre igualment. Tenim la força de la raó, i no volem que se'ns imposi la raó de la força. I si vingués el cas malastruc que la poca comprensió de Madrid vulgués posar dificultats a l'assoliment del que per nosaltres ha d'ésser àncora de salvació, ens hi hau-

riem d'aferrar per a no deixar que marxés de les nostres mans.

Algú ha dit que actualment les coses han canviat i que caldrà saltar una barrera. Hi saltarem! Nosaltres tenim fe en aquest poble que ha dit que vol ésser lliure, i sabem que si se li demana un nou esforç, sabrà posar-se al costat dels homes que li han posat ja la mel a la boca. No volem parlar d'actituds rebels ni de trencaments d'hostilitats. No en volem parlar; però cal fins i tot arribar-les a tenir en compte. Ni esclaus ni forasters. Catalans dintre de la Federació Espanyola; però amb una àmplia autonomia que ens permeti desenvolupar totes les nostres coses, sense que, per macos, els altres ens vulguin passar la mà per la cara.

Es la nostra hora, i hem de seguir la batalla entaulada.

I, com més amics, més clars.

DOMÈNEC DIUMENGE

Defensa de Marcel·lí Domingo

Estimem molt "El Diluvio", perquè sempre hem cregut que era, dins de la Premsa barcelonina, un òrgan honorable del republicanisme espanyol i un lleialíssim interpret dels ideals federals a Catalunya; estimem molt el seu director, En Jaume Clarumunt, a qui des d'aquestes mateixes planes el nostre amic Francesc Madrid va demanar la inclusió del seu nom en la candidatura de l'"Esquerra Republicana de Catalunya"; però això no vol pas dir que estiguem sempre d'acord. I aquest cop no hi estem pas. L'article que va publicar, fa uns dies, contra el ministre d'Instrucció Pública del Govern de la República, Marcel·lí Domingo, era totalment injust. Tractar d'arribista el diputat per Tarragona és dir del blanc, negre. Dir que no té idees pròpies un home que està creant la consciència futura, és també injust. Ens dol aquesta posició de "El Diluvio", que no és d'ara, sinó de sempre, contra qui s'ha enlairat de baix a dalt, ha intervingut en tots els moviments revolucionaris responsables preparats des de 1917 fins ací, i ha tingut des de la seva arribada al Ministeri l'encert de donar satisfacció a Catalunya en tots els decrets dictats referent a l'ensenyament en català i a l'organització de la futura Universitat Catalana.

L'excusa d'aquell article violent i injust era la de la famosa carta Domingo-Alomar adreçada als diputats catalans reunits sota la presidència de Francesc Macià. Tothom sap que la carta no és de Marcel·lí Domingo, sinó de Gabriel Alomar; tothom sap, també, que la primera carta publicada — la que va motivar l'article del diari esmentat — és apòcrifa, i que l'altra respon a un estat de consciència, equivocada, però noblement sentit; tothom sap, darrerament, que Marcel·lí Domingo, davant de la carta de Gabriel Alomar, la va signar per creure que responia a una conducta honestament sentida. I, doncs? Per què separar de la crítica les dues figures? Per què no tractar d'arribista Gabriel Alomar? O per què no respectar-los, i és el millor, tots dos, donat que la carta, equivocada o no, respon a una necessitat espiritual; i això per oposat que estigui als nostres ideals, sempre és digne?

En aquest cas concret, l'atac a Marcel·lí Domingo és del tot injustificat.

Un home que ha entrat en la vida pública fa anys i anys, i que continua vivint amb la mateixa modèstia, amb la mateixa dignitat, amb la mateixa honestat que el primer dia, no és pas un arribista; un home que ha estat a la presó, a l'exili, a punt d'ésser afusellat i mantes vegades s'ha jugat la vida per mantenir amb dignitat màxima el seu dret de representant del poble, no és pas un trepador vulgar; un home que assoleix, en l'hora de la República, una cartera de ministre i inicia la seva tasca obrint al país les portes de l'escola, no és pas un home sense mèrit ni prestigi. La figura cada cop més gran de Marcel·lí Domingo no és, tampoc, treballada, com la de molts altres, per a fer-se un monument o preparant l'enterrament del dia de demà. Sinó que ha tingut consciència de la seva figura, de la seva idealitat, de la seva personalitat i no l'ha posada al servei d'una demagogia descordada ni d'un arribisme reconcentrat, sinó que ha posat la seva obra, la seva influència, la seva categoria al servei de la República. Pot haver perdut popularitat, però ha guanyat prestigi. I una cosa encara és l'adulació a les masses, al corrent de la moda, i altra el prestigi de responsabilitat. És evident que Primo de Rivera ha estat un home popular, però ha estat mancat de prestigi des del primer dia. És evident també que el mestre Rubió i Lluch és un home mancat de popularitat, però, en canvi, quin prestigi no és el seu! Marcel·lí Domingo és un home de prestigi. No ha adulat mai les masses ni s'ha posat mai al servei de cap moda passada. Però Marcel·lí Domingo no ha canviat mai de parer, ha seguit serenament una ruta, i aquesta l'ha dut a l'èxit. No res més que això.

No ha estat just l'atac de "El Diluvio". Ho sentim per la gran consideració que ens mereix el diari liberal i republicà, generós i obert a totes les tendències; però no podem passar en silenci la defensa de Marcel·lí Domingo, diputat de Catalunya i ministre de la República, amb tota la dignitat i amb tota la integritat del seu pensament i de la seva obra.

Després de la victòria

Salten els cors d'alegria,
les ànimes plenes de goig;
amb quina il·lusió i follia,
contemplen els nostres vots.

Sortiren del fons del cor,
i fins de nostres entranyes;
fruit i mostra dels amors
a les terres Catalanes.

Catalans! Ha arribat l'hora
que nostra voluntat noble,
ha passat de dins a fora
al clam tot d'una del poble.

Endavant, doncs, Catalans!
Aixequem ben alt l'Ensenya
junt amb els altres germans
de tota Espanya sencera.

Endavant, sens mirà enrera,
empunyem les llibertats...
Hem guanyat l'Autonomia,
que és dels cors, la voluntat.

P. N. D.

Panorames

ENTORN DE L'HORA PRESENT

Hem notat que existeix un pessimisme considerable entorn de la situació present. Hom viu en inquietud constant, com si realment s'apropés una catàstrofe.

Certament, els perills d'aquesta hora són dignes de tenir en compte. La vida política del nostre poble es presenta en forma d'interrogant; però no per aquest fet hem de veure l'apropament de moments lamentables de desolació i d'estigma, sinó que cal percebre l'inici d'una nova vida. Ja se sap prou que les revolucions creen inevitablement una desorientació als dos factors essencials: ideal i material, l'un que sintetitza una orientació espiritual, i l'altre que té una base netament econòmica; però això no pot permetre de cap manera que reemplacem per un isolament esquerp la tendència a concentrar-nos en la recerca de solucions efectives. Si no comptàvem per endavant amb el plantejament d'uns conflictes, ¿per què havíem d'arribar-nos a donar efectivitat a l'ideal que ens animava i que encara ens anima? Si tot just sortim d'una malaltia greu, és molt lògic que ens haguem de sotmetre a la disciplina d'una convalescència rigorosa. Hem de rendir-nos fins a les darreres conseqüències, si tenim en compte que l'ideal ha de mantenir la seva puresa, tant en els moments en què hom lluita darrera l'esperança d'obtenir-lo, com quan ha pres una consistència i un efecte.

Durant el tràmit, caldrà, sobretot, que al costat de les inquietuds selectes incorporéssim un examen serè, minuciós, de tots els punts en què podem recolzar-nos per a refusar qualsevol intent encaminat a desposseir-nos del que hem adquirit a mercè de les pròpies forces i sacrificis. En el nostre cas havíem de considerar que la vida autònoma individual i col·lectiva que una batalla guanyada ens concedia, hauria de resistir envestides fortes que la posarien en perill, i que la seva integritat ens precisaria una robusta complexió espiritual per a mantenir-la. La vida és moviment, i de cap manera no podem partir d'una unitat estàtica, d'una disciplina estricta de conceptes, sinó que hem d'harmonitzar sempre els conceptes amb una acció i després amb una resistència per a contenir els efectes d'aquesta acció. Altrament, tot serien aspiracions vagues, puerilitats rítmiques, proves sense substància, producte tot de suggestions irreflexibles.

Els rumors escèptics han de reemplaçar-se per una indomable fe en els destins de la nostra democràcia. Tot ciutadà amb una capacitat mental suficient per a reflexionar sobre les proporcions del moment actual, ha de comprendre la necessitat d'atribuir-se ell mateix cabdal importància. Cada home és un valor potencial, i no convé que ell s'esterilitzi. I això vol dir que no ha de perdre l'equilibri, que ha de seguir el traçat ferm que va imposar-se, sense claudicacions, sense covardies en el pensament i en l'acció. Si fos així, no seriem dignes d'haver mantingut un ideal, perquè aquest s'hauria vist defraudat i corromput pel seu propi mantenedor.

En aquesta hora de perill evident, l'home, encara que es doni perfecte compte de les seves dots, que jutgi independent i forta la seva personalitat, no pot sentir-se com una planta isolada que creix i és cultivada per l'acció del temps, sinó que ha d'incorporar-se i cercar una situació que li creï un contacte amb la realitat que el circumda i vivifica. Si perdem la confiança en nosaltres mateixos, estem perduts; si no volem mantenir relacions mútuament, no arribarem mai a cristallitzar la nostra suprema aspiració de llibertat autèntica, no arribarem a implantar un veritable ordre públic, que vol dir exactament tranquil·litat al carrer i tranquil·litat en l'esperit de cadascú. Fins ara, aquest concepte ha estat falsejat. Pau pública ha estat sinònim de pau imposada, i ha consistit en solucionar els problemes esbotzant els caps més visibles, reprimint-los amb energia. Des d'ara aquesta concepció adulterada no ha de tenir cap mena de valor en la realitat del nostre poble. L'harmonia que ens creem per compte nostre i a profit nostre, possibilitarà l'harmonia ciutadana i la nostra sobirania quedarà assegurada sobre unes bases fermes i inalterables.

J. M. LLADÓ FIGUERES

quan el
ció ma
picam
d'aquell
tació d
encara
lòmetre

El president a Madrid

Viatge triomfal de Francesc Macià

Dijous de la setmana passada, a quarts de vuit del vespre, sortia el President de la Generalitat de Catalunya cap a Madrid, per a lliurar al Govern el projecte d'Estatut que ha estat elaborat per tal de donar compliment a les ànsies autonomistes que sent el nostre poble, des de fa dos-cents anys, termini en què, perdudes les nostres llibertats, passàvem a ésser una altra de les regions hispanes. Ara les nostres ànsies de llibertat no són les de separar-nos de la resta de les regions ibèriques, i convertir-nos en el que érem abans del 1714. Nosaltres, totalment representats per aquest home que es diu Francesc Macià, volem donar l'abraçada més cordial a totes les federacions que s'estructuraran en convertir-se la podrida nació en República Federal, tal com demanen la majoria de parlamentaris que avui estan treballant per donar unes lleis constitucionals. Sentim els desitjos més fervents d'amistat, i, tot i ratificant la nostra voluntat de voler-nos governar de la forma que ens sigui més plaent, volem ajuntar-nos amb els altres pobles que senten les mateixes ànsies renovadores, que sentin bategar la seva llibertat com la sentim nosaltres i tinguin un concepte humà de com ha d'ésser interpretada aquesta llibertat.

Macià va publicar un Ban de comiat abans d'agafar el tren que l'havia de portar a llocs que alguns anys enrera havia deixat perquè no se'l comprenia, i el contingut del qual coincideix prou bé els nostres lectors. D'ell en són les paraules que transcrivim: "Surto cap a Madrid, acompanyat de la representació parlamentària, a presentar l'Estatut que amb el vostre vot referendàreu com a síntesi de la voluntat de Catalunya. Hi anem amb els braços oberts, esperant que així mateix serem rebuts pel Govern Provisional de la República".

I el poble que va anar a dar-li comiat el dia 13, va poder comprovar que a Madrid va ésser closa l'abraçada que Macià els allargava des d'ací amb el seu Ban. La rebuda fou amistosa, la gent de l'ex-villa i cort retia els honors màxims al nostre President...

Anem, ara, a fer un esboç d'aquest viatge triomfal, per tal de registrar-lo en el setmanari.

Dia 13

Des de molt abans de l'hora fixada per la sortida del tren que havia de traslladar En Macià i els parlamentaris, els voltants de l'estació de França estaven atapeïts d'una multitud enardida que volia donar l'adéusiu! al venerable patriarca. Quan ja no varen cabre fora de l'edifici, saltaren per damunt les tanques i es ficaren a l'andana, envaïren cotxes, el mateix tren que havien d'ocupar els viatgers, les teulades, i un raïm enorme de gent penjava arreu.

Xiulà la màquina, les ovacions sorolloses i la voleïadissa de mocadors fou indescriptible, i Macià i la resta dels nostre homes es perderen amb el tren que, donant la mitja volta, es plantava al soterrani del carrer d'Aragó, on un segon comiat entusiàstic els esperava.

Després de Barcelona, foren tots els pobles de Catalunya que, com un exèrcit en peu de guerra, saludava el seu ídol. I més enllà, quan ja la nostra terra era deixada enrera, la gent d'Aragó i de Castella es lleuava el barret per tal de saludar aquell tren que portava el missatger de la pau, la tranquil·litat al cor. I fins i tot s'oïen crits de "Viva el Abuelo!"

Aquests preliminars feien entreveure que no era possible que la rebuda a Madrid no fos cordial. Costava de creure que certs sectors s'entossadissin a seguir la tradicional incomprensió. Per això, l'endemà matí,

Dia 14

quan el tren entrava en l'andana de l'estació madrilenya, se sentí un altre xàfec de picaments de mans, com si fos la continuació d'aquell que els havia deixat a la nostra estació de França, però que espiritualment encara era amb ells, allà, centenars de quilòmetres lluny de la Pàtria.

I el poble comprensiu es va manifestar una vegada més, saludant els viatgers, cavallers de l'ideal, defensors de totes les causes nobles i dignes.

Macià va passejar-se per Madrid a peu, fins que la manifestació que es formava al seu voltant va obligar-lo a prendre un cotxe i aixoplugar-se a l'hotel. Però no era una manifestació d'aquelles que alguns temien un parell de dies abans, no; era de simpatia, de noblesa, de justa correspondència a les manifestacions que nosaltres hem fet als veritables homes de la República.

Per la tarda, Macià va lliurar el projecte de l'Estatut de les nostres llibertats al President del Govern, senyor Alcalà Zamora. L'acte fou cordialíssim, i les paraules que va llegir Macià foren escoltades devotament. Era lliurada, amb una plica, o carpeta, digueu-ho com vulgueu, tota la viror d'un poble que volia veure reconeguts els seus drets, per tal de fer més gran i més forta tota una nació portada a desastrosos vicis pels patrioters.

Alcalà Zamora va fer un altre parlament bellíssim. Tal com ja té acostumada ell la gent; ens va dir moltes i belles coses, agraint a l'Avi la tramesa de les nostres pretensions per les vies del dret. I foren d'elles aquelles paraules: "Els catalans, després del resultat plebiscitari que han obtingut, estaven en el dret de donar-se la forma d'Estat i de Govern que haguessin volgut". Amb lo qual hem vist tots nosaltres que, si bé l'Estatut pot ésser discutit, fins i tot pot portar debats interessantíssims i que suscitïn apassionats comentaris, no per això deixarà d'acceptar-se amb lleugers retocs que no l'afectaran en el seu si.

Dia 15

Escorial, Avila, altres ciutats castellanes que havien sentit a parlar de Macià, que havien vist la seva noble figura escardalena en les revistes gràfiques, que fins i tot s'havien assabentat per boca dels seus polítics de la tasca antipatriòtica seva, han acudit en pes a saluar-lo quan han sabut que els honorava amb la seva visita. I les dones hi han portat les criatures per a veure el polític sensat, per tal de desvirtuar aquella creença del "papu" que s'havia forjat a les mentalitats nulles dels addictes a la monarquia.

Cada poble ha estat una rebuda triomfal. Cada ciutadà un nou admirador; cada dona, una llàgrima als ulls.

Dia 16

Aranjuez, els jardins que tan bellament va interpretar el nostre Santiago Rusiñol, les seves rodalies, han estat testimoni de mostres d'afecte al patriarca Macià. I les seves gents donaven flors a la filla, la mà al pare, cridaven: "Viva Macià", com si fossin nascuts en la nostra terra, com si ni la parla ni els costums ni res ens diferenciés. Es a dir, que Macià és — per ells — el mateix Macià nostre. L'home bo, sant, recte, simpàtic...

Dies 17 - 18 - 19

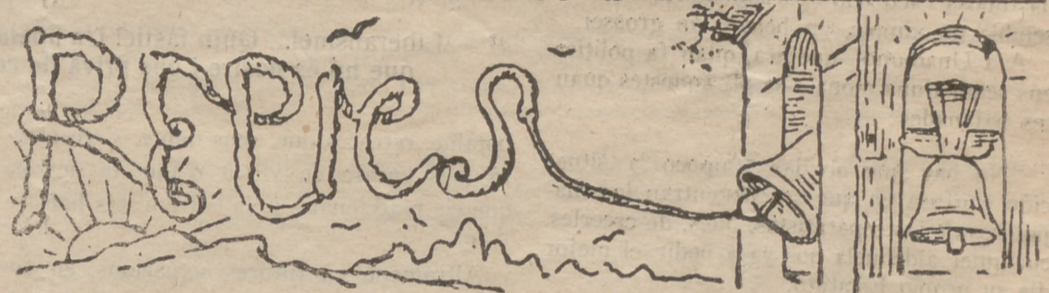
Que vingui aviat Macià, si; que torni a la nostra terra, perquè comencem a estar gelosos de la simpatia que li demostren enllà de l'Ebre i potser ens el prendran.

Ja hi ha qui ha insinuat que, si la estada de Macià es perllongués, el poble castellà seria capaç de proposar-lo per a la Presidència de la República.

Aquestes mostres de simpatia ens afalguen i ens fan enorgullir. Comença a fer-se justícia a aquest home que ha estat vilipendiat, exiliat, perseguit per tots els que deien que el seu separatisme era criminal. Si Espanya hagués tingut mitja dotzena de separatistes com Macià, la monarquia no s'hauria aguantat fins l'any 1931. Ja faria alguns anys que ens hauríem sostret del seu jou ignominiós.

I aquells Royos, Emilianos, Abecés, Debates i altres bestioletes, han hagut de reco-

nèixer que Macià és quelcom més que un ídol catalaníssim; han acceptat que la seva figura de vell gentleman és tot lo simpàtica que pot ésser-ho un home, i tot lo recte que pot també ésser-ho un polític defensor de les llibertats del seu poble. Durant els dies que Macià ha estat per Madrid, cap insult no ha sortit de les boques de gola de llop de tota aquella xurma. Cap insinuació malèvola, cap convit a rebre malament Catalunya, que, en la persona de Macià, es presentava amb el cor a la mà, davant de Castella, per a fer-li lliurament de les peticions en què reclamem ens siguin retornades les nostres llibertats després de dos-cents anys de lluites amb Borbons i altres parenteles. I encara diuen que volem portar greus problemes a la República! Un poble que fa dos-cents anys que s'espera, que mai no ha hagut d'abaixar el front ni ha claudicat, en presentar les seves ànsies de llibertat, no planteja cap problema a la nació. Li dona una fórmula per tal que, la seva llibertat una vegada conquerida, sigui un espill per les altres petites nacionalitats que han de sorgir del seu si i sigui més fàcil la tasca de l'estructuració Federal.

L'11 DE SETEMBRE

Convocats pel Centre Autonomista de Dependents, la Unió Catalanista i la Lliga Regionalista, les quals entitats eren, de molt antic, les que tenien establert el torn per a l'organització anual de la commemoració de la data de l'11 de Setembre, ha tingut lloc una reunió d'entitats polítiques de caràcter catalanista, per tal de donar el màxim relleu,enguany, a aquella data històrica.

Tot fa suposar que serà commemorada amb tota esplendidesa.

QUE CALLI!

Unamuno no es cansa de dir vulgaritats. Creiem que el millor que podria fer, fóra callar al Congrés i donar lliçons, per a la qual cosa serveix molt més.

Ah! I que no xerri amb els periodistes. Aviat li prendran el número!

EL VIATGE TRIOMFAL

Macià va marxar a Madrid a portar el nostre Estatut. A acomiadar-lo a l'estació de França hi havia una gernació immensa.

A Madrid se'l va rebre apoteòsicamente.

I ha retornat amb el goig d'haver acomplert una gesta memorable.

El viatge de Macià ha estat, doncs, triomfal.

AMUNT I AVALL

S'han rebaixat les cèdules, però s'han augmentat els preus d'alguns articles de primera necessitat. Amb la qual cosa encara hi sortim perdent.

Fins que vingui un altre cop d'esta...ca, no anirem pas bé.

ELS "CHULOS"

12 d'agost. L'Ajuntament no consent que s'augmentin les tarifes d'autobusos i tramvies.

14 d'agost. La Companyia de tramvies augmenta els preus dels trajectes, "sense avisar al públic", tal com prometia en els seus anuncis de dos dies abans.

Solució. Que les "pepes" de l'Ajuntament no són ningú.

QUE ELS PERDONIN!

A alguns establimenters els han multat per vendre carn de cavall.

Nosaltres els perdonarem les penyores, perquè, al pas que anem, aviat ens haurem de conformar, si en trobem, de carn d'aquella.

I el retorn...

Hem vist passar per la nostra ciutat homes polítics que han estat objecte de manifestacions de simpatia; hem vist arribar a les nostres estacions persones que han mobilitzat les grans multituds; però ben segur que totes quedaran enxiuïdes per la que podrem veure, demà, diumenge, al matí, quan arribi En Macià.

Nosaltres, que moltes vegades ens hem hagut de sentir que som massa sensibles, que cuitem massa de depressa a anar a acomiadar i a rebre homes o col·lectivitats, voldríem passar per davant del nas els clixés d'aquestes rebudes sense preparació, sense que ningú ens ho digués, sense que ningú cobrés, a tots aquells patrioters que veiem passar pels nostres carrers en temps de la monarquia, amb una severitat d'enterraments i amb unes armes a les mans que a nosaltres sempre ens havien semblat els ciris del seu mateix enterrament.

El viatge triomfal de Macià bé valdrà la gran rebuda que tot Catalunya li guarda.

VISCA CATALUNYA! VISCA MACIÀ! VISCA LA LLIBERTAT!

J. T. R.

OSSORIO I GALO PONTE

Ossorio i Gallardo, en un discurs, ha demanat la llibertat de Galo Ponte.

Per què, però, no va demanar, amb el mateix zel, durant els llargs anys de dictadura, la llibertat dels ciutadans empresonats per Galo?

Perquè potser Galo és, ara, client seu i aquells ciutadans no ho eren?

Quins drets i quines lleis va respectar aleshores Galo Ponte?

Quins drets i quines lleis pot, ara, en bona justícia, reclamar a favor seu?

INCOMPRENSIÓ

"El Imparcial", parlant de l'Estatut de Catalunya, diu que s'ha arribat al llinar de la follia.

El pitjor, però, no és que ho digui, no; és que ho creu.

Es una inèrcia mental, és un cesarisme atàvic, és un esperit absolutista i despòtic del qual certes intel·ligències no podran ja — quan ara no ho han fet — alliberar-se'n mai.

Fa tristesa pensar-ho.

GATS I GOSSOS

Diuen de Colònia que els feixistes alemanys han apallissat uns estudiants francesos.

Un altra concòrdia, ve't-ho aquí.

PARAULES JUSTES

"Tothom que va a Rússia — ha dit M. de Lathian en una interessant conferència — en surt convençut que hom hi realitza la més heroica experiència que mai hagi estat intentada en la història del món.

Hi ha, a la Revolució russa, idees que han de tenir en l'evolució humana una influència enorme. A nosaltres ens correspon de veure com podem adoptar-les, sense sacrificar els nostres drets constitucionals."

NOU CENTRE D'ESQUERRA

Sarrià és un poble de tendències dretetes, marcadament conservador. Però no per això ha deixat de vibrar amb l'ànima republicana. Heu-vos acf com en les passades eleccions municipals uns quants ardits esquerrans aconseguiren fer sortir triomfant un regidor dels nostres.

Ara, perquè el sentiment de catalanitat i llibertat no decaiguin al poble de Sarrià, s'ha constituït el "Casal República Català", adherit a Esquerra Republicana de Catalunya.

Felicitem aquests nous companys de lluita.

Aquell senyor Unamuno!

Dies enrera el nostre company Lluís Capdevila publicà un article a "La Rambla" atacant — noble i correctament — Unamuno. L'endemà rebia una carta insultant, plena de faltes d'ortografia, plena de bilis i d'injúries a Macià i a Capdevila. La carta, d'un pobre idiota que signava José Coll, era escrita en castellà.

Avui ho sentim molt, però sospitem que el senyor Coll tornarà a molestar-se perquè LA CAMPANA es disposa a atacar l'atrabiliari catedràtic de Salamanca. Motiu? Aquest Unamuno ha fet declaracions. I LA CAMPANA tem que, cada vegada que Unamuno faci declaracions, haurà d'atacar Unamuno.

Aquesta vegada ell, que ha estat perseguit per la monarquia, ho ha fet a "La Voz", un diari dels accionistes del qual són monàrquics. I això ho sap l'atrabiliari Unamuno. Però potser s'acull a aquest diari — com potser acabi acollint-se a "A.B.C." — per esperit de contradicció.

L'autor de *Del sentimiento trágico de la vida*, de la *Vida de don Quijote y Sancho*, dels *Ensayos*, mereix tota la nostra admiració. L'Unamuno diputat i defensor del caciquisme — aquesta ha estat la seva única i llastimosa actuació parlamentària — ens sembla un ximple, un beneit, un grosser.

Ara Unamuno — que ara, quan fa política, ens sembla una mona — ha dit aquestes quantes bajanades:

"No hay que olvidar tampoco la situación confusa en que se encuentran los majaderos de los separatistas, pues, de creerles, cualquier aldehuela nos va a pedir el mejor día su propio Estatuto."

Estos separatistas son, en su mayor parte, unos literatos fracasados y vanidosos, y no saben lo que piden.

Lo único que claramente sabemos, lo que quieren estos separatistas, es que se les deje representar el papel de majos, que ésto, al fin y al cabo, es un ideal muy español.

El comunismo es la enfermedad de moda, pero si al separatismo le podemos llamar epidemia, al comunismo le debemos llamar epidemia, y lo constituye una serie de señoritos que, a más de ser vanidosos y literatos fracasados, son más ignorantes que los primeros, y que tienen todavía un mayor apego a la majeza."

No es poden dir més bestieses en menys paraules, no es pot ésser més negat, més groller, més incomprensiu.

VÍCTOR PINÓS

Correu de l'Estranger

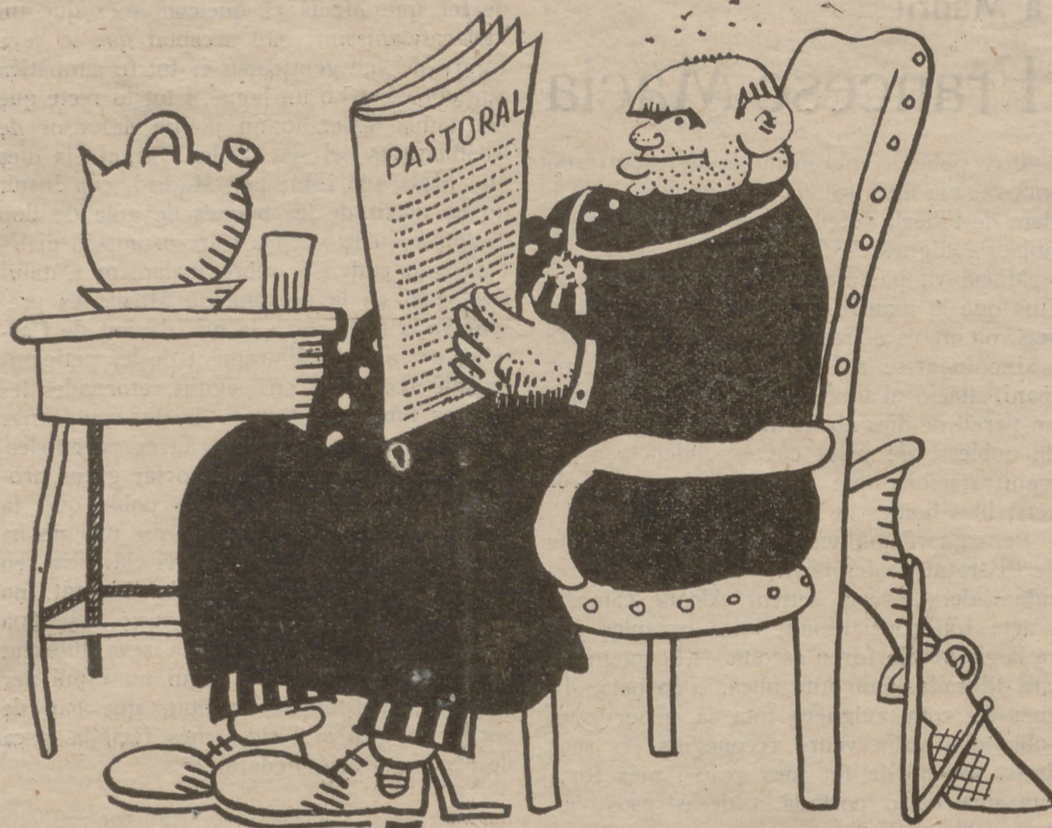
LES CONSEQÜÈNCIES DEL PLEBISCIT PRUSSIA

Després d'alguns dies es veuen millor les conseqüències, interiors i exteriors del fracàs dels "Cascos d'Acer". És incontestablement un èxit de bon sentit i, si hom el sap aprofitar bé, pot ésser el punt de partida d'una entesa que arribi a crear una atmosfera de confiança favorable que faci factible el redreçament econòmic d'Europa i, al mateix temps, l'organització de la pau damunt bases més sòlides.

No cal menysprear, amb tot, la força que encara tenen els nacionalistes i extremistes alemanys. Cal no oblidar que el plebiscit sols ha tingut lloc a Prússia, és a dir, a la part d'Alemanya menys contaminada del furor extremista, i que els adversaris de la democràcia i de la pau han aconseguit el 37 per 100 dels electors en unes condicions que els eren francament desfavorables.

Els partidaris de la dissolució de la Dieta prussiana han tingut, en efecte, contra ells, no solament llurs adversaris, sinó tots aquells que no volen prendre's, de cap de les maneres, la molèstia d'anar a votar.

Però fins ara, a Alemanya, els partits extrems, de dreta i esquerra, constitueixen una força que anava en augment. L'escrutini del diumenge, en canvi, assenyala un retrocés

PASSARELL

—Liberalisme!... Quin fàstic! Un liberalisme que ens prohibeix vendre'ns el que no és nostre i ens priva de conspirar!...

notable, retrocés que, sens dubte, s'accentuarà més encara en virtut d'aquesta derrota que els reaccionaris i els extremistes han sofert.

Altrament, en futures actuacions, els comunistes sentiran més repugnància encara a actuar al costat dels "Cascos d'Acer", i els republicans sincers podran defensar la democràcia i la llibertat amb una nova confiança.

Si el govern alemany sap ara orientar convenientment la seva política, recolzant-se en les forces d'esquerra i trencant amb la dreta, Alemanya podrà assolir el seu redreçament econòmic i financer, seguint al redreçament polític que acaba de portar a cap.

LES FINANCES ANGLESES

La situació financiera anglesa és molt greu. L'interès polític internacional està concentrat a Londres. Les conferències es multipliquen. MacDonald ha suspès, precipitadament, les seves vacances. El ministre de Finances, Mr. Snowden, tracta de posar-se d'acord amb Mr. Henderson, que defensa, dins el gabinet, els interesos dels laboristes.

Per tal de comprendre la situació, cal de primer recordar que el dèficit del pressupost britànic assoleix unes xifres que semblen astronòmiques. Puja a uns 120 milions de lliures esterlines, és a dir, a uns 6 mil milions de pessetes.

Una situació tan greu, que tan serioses repercussions pot tenir per a l'estabilitat de la divisa nacional i per a l'economia de tot el país, demana remeis immediats.

Una comissió s'esforça a trobar aquests remeis. El nom que hom li ha donat, *comissió d'economies*, indica a bastament el seu objecte primordial. Hi ha 120 milions de dèficit: cal fer 120 milions d'economies.

Sobre això, tothom està d'acord. El que ha suscitat, però, vehements protestes és la intenció de la comissió de carregar en gran part aquestes economies sobre la indemnització dels obrers sense feina. Ara sembla que el perill s'ha conjurat i que es tracta de constituir, a tot el país, una mena d'unió nacional per tal d'aconseguir una rebaixa general i proporcionada de totes les despeses del pressupost.

Són aquests, indubtablement, remeis heroics, però són necessaris. L'interès de tot el món exigeix que la crisi britànica sigui resolta i que la Gran Bretanya trobi novament l'equilibri perdut.

El divorci, vist per una dona

N'Enric Martí Cid, en un article inserit en "L'Esquella de la Torratxa", parla del divorci com a necessitat social; més avall diu que és solter, i així ho crec; si hagués sentit l'amor de pare, amb tota seguretat no la veuria, aquesta necessitat social.

Jo sóc una dona d'idees liberals en tot, però en lo tocant al divorci, confesso que sóc quelcom retrògrada, i crec que hi deu haver sacrifici, sobretot pels fills; i el casat o casada que pels fills no sofreixi res i pensi en el divorci, no és digne d'ésser pare o mare.

Els fills que ja tenen ús de raó, qualsevol que sigui la seva posició social, són enemics de la separació eterna de llurs pares, encara que el comportament del pare o de la mare deixi molt que desitjar; i els petits que encara no saben res del món, són els que més necessiten de la companyia de tots dos, de les carícies de tots dos i de les abnegacions de tots dos.

Si no hi haguessin fills, del lligar i deslligar llaços matrimonials, sols en tocarien les conseqüències els propis interessats; però cal pensar en no fer víctimes innocents.

Referint-se a tot això, va dir-me una dona de les poques que defensen el divorci: —Oh!; és que si hi hagués el divorci, ja es procuraria no tenir fills.

—Es a dir — vaig respondre jo — que no n'hi ha prou que vagin cares les subsistències, i això serveixi d'excusa per a no posar fills al món, que encara se'ns ha d'ajuntar el perill del divorci, perquè la natalitat pugui una miqueta més de zero?

En el reduït cercle de les meves amistats, la dona no és partidària del divorci; el volen més els homes; i jo crec que el que passa en les meves amistats passa en la societat en general: la dona no hi veu un alliberament, ans bé hi veu un estigma per ella, que li dificultaria el contraure noves nupcies, puix la dona divorciada, pel sol fet d'ésser-ho, no inspiraria prou confiança per fer una nova llar; i potser els més fervents partidaris del divorci foren els primers que, en el cas de voler casar-se havent-hi tantes dones per triar al món, no anirien a cercar precisament una divorciada.

Altrament, és de remarcar el cas que les feministes no han inclòs el divorci en llurs programes; volen, això sí, el vot de la dona, els drets civils i tots els drets haguts i per haver; però sembla que el divorci fa por; el despotisme i els capricis dels homes poden fer-ne una arma terrible, font d'amargors i humiliacions per a la dona... puix abunda massa els que tenen com a lema: "Tantes en veig, tantes en vui!..."

M.ª DELS ANGELS SOLA

Botons de foc

El senyor Galarza, aquell tan amic de Maura, aquell funcionari de la República que, com un Martínez Anido qualsevol, volia enviar pistolers a Barcelona, ha quedat d'una manera no gaire airosa en l'afer amb el senyor Niembro. I el senyor Niembro ha pogut demostrar, en una carta pública a la Premsa, que l'actuació de Galarza no ha estat massa clara.

No volem funcionaris com el senyor Galarza, que no fan cap honor a la República.

El "señor indalecio", continuador, a finances, dels disbarats de Calvo Sotelo, i socialista fulastre, a Josep Ortega i Gasset li diu, per a riure-se'n, "la masa encefàlica".

Ja pagaria ell, pobre home, de tenir-ne una mica al cap, d'això que tant el fa riure en Ortega i Gasset.

Indalecio Prieto, desastrós ministre de finances, ha dit als periodistes que es considerava *fallecido*.

Heu-vos ací un cadàver que podria anar a fer companyia a aquell altre carbassot, a aquell altre cadàver, que es deia Garcia Prieto.

El senyor Galarza, que ens volia enviar pistolers — li recordarem això tota la vida —, ha deixat sortir el general Mola de la presó, aquell general que metrallava els obrers i els estudiants, perquè la seva esposa va de part.

Quins bons sentiments té, el senyor Galarza... envers els conspiradors i enemics de la República!

Els infermers dels hospitals s'han declarat en vaga. Si els malalts haguessin estat Martínez Anido, Mola, Berenguer, Sales, Homs, Lasarte, ens n'hauríem alegrat.

Recorden-los:

Martínez Anido.
Barrera.
Mola.
Despujol.
Berenguer.
Milans del Bosc.
Sales.
Baró de Viver.
Homs.
Comte del Montseny.
Lasarte.
Joaquín Montaner.
Juanito Marsans.

Cal fer justícia!

I recordeu que a cada porc li arriba el seu Sant Martí.

A Huelva enderrocaran la plaça de braus per a fer-hi cases barates.

Aquí podríem enderrocar molts convents amb aquest mateix fi.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8

—Vaig a cercar la sogra, a veure si li fa por...